

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yanıtlanması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. (28.09.2021)

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

M. Bakan

30 yılı aşkın Çevre Kanunu ve Çevre Bakanlığı geçmişine sahip ülkemizin, çevre kalitesinin korunup geliştirildiğini, ülke yönetiminde ekonomik kalkınma ile doğal varlıkların korunmasını esas alan yönetim politikalarının benimsenerek etkin olarak uygulandığını söylemek maalesef mümkün değildir.

Kentleşme, sanayileşme, tarım, madencilik ve diğer tüm sektörlerin yarattığı çevresel risklerin planlanması, doğru yönetilmesi ve çevresel yüklerinin bütünsel bir planlama anlayışı ile değerlendirilmesi gerekmektedir ve Çevre Mühendisliği mesleğinin de var olma nedeni, ana uzmanlık alanı olan tüm bu süreçlerin planlama ve denetim aşamalarında görev almalarıdır.

Öte yandan su temini, atık su, atık yönetimi, hava kalitesi, iklim krizi, enerji ve planlamanın diğer çevresel süreçlerini yürütme konularında da yetkindirler.

Yapılan bilimsel araştırmalar, ilgili kamu kuruluşlarının değerlendirmeleri ve TÜİK istatistiklerinin de ortaya koyduğu üzere; tüm doğal kaynaklarımız, yer altı sularımız, toprağımız, havamız hızla kirlenmektedir. Tarım alanlarımız ve meralarımız yapılaşma, sanayi, enerji gibi yatırımlarla amaç dışı kullanılmakta; orman alanlarımız, tarım alanlarımız, korunması gereken alanlarımız mevzuat eli ile madencilik, sanayi, enerji, turizm, konut gibi faaliyetlere açılarak kaybedilmektedir.

Çevresel altyapı süreçleri ve çevre yönetimi; kentlerin planlanması ve yönetimi süreçlerinin tüm aşamalarında çevre boyutunun değerlendirilmesi, doğru yönetim ile mümkündür.

Tam da bu noktada; bu konu ile ilgili uzman meslek disiplini olan çevre mühendislerinin bakış açısı ve yaklaşımı dikkate değerdir ve önceliklidir. Ancak çevre mühendislerinin istihdamının yetersiz olduğu da aşikardır.

Çevre Mühendisliği meslek eğitimi ülkemizde 35 yılın üzerinde geçmişe sahiptir. Lisans eğitimi süresince temel mühendislik eğitiminin yanı sıra uzmanlık alanı kapsamında yer alan tüm konularda olduğu gibi; çevre yönetimi ve su yönetimine ilişkin tüm aşamalar da lisans eğitimi içerisinde yer almaktadır. Ancak çevre mühendislerinin sahada yürütülen çalışmalarda istihdam edilmemesi ve yetkin personel eksikliği yapılan çalışmaların da kalitesini düşürmektedir. Planlama, sanayi, enerji, ulaşım, altyapı, kentleşme, turizm gibi birçok konuda politikaları yönlendiren, yatırımları yürüten kamu yönetimini idarelerinde çevre mühendislerinin istihdamı yok denecek kadar azdır.

Örneğin; çalışma alanı içerisinde tarımsal kaynaklı kirleticiler, su yönetimi, gıda ve orman olan Tarım Orman Bakanlığı'na alınan 2 bin 153 mühendis alımında hiç çevre mühendisi yoktur. 2017'de 21, 2018'de 7, 2019'da 17 ve 2020 yılında 13 çevre mühendisi için KPSS puanı ile merkezi atama yoluyla kadro açılmıştır. Bu kadroların büyük çoğunluğu ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı dışındadır.

52100

Yanı sıra sağlıklı bin 390 belediye sayısı ile yerel yönetimlerde kent planlamasından altyapısına, ulaşımdan sosyokültürel ve yeşil alanlara kadar çevresel altyapı ve etkileri ile atık yönetimini gerçekleştirme sürecini planlayan, yöneten, denetleyen çevre mühendislerinin sayısı da bu görev yüküyle değerlendirildiğinde yok denecek kadar azdır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi içerisinde çevre mühendisi istihdamının artırılması Bakanlığın görevleri için yaşamsal önem taşımaktadır. Fakat 2021 yılı bütçesi 3,3 milyar olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesinin genel bütçe içerisindeki oranı çok düşüktür. Öyle ki Diyanet İşleri Başkanlığı için öngörülen bütçenin, İçişleri, Dışişleri, Enerji, Kültür ve Turizm, Sanayi ve Teknoloji, Çevre ve Şehircilik ile Ticaret Bakanlıklarından yüksek olması da bakış açısının ve politik önceliklerin bir göstergesidir.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi içinde buldukları durumu şu şekilde ifade etmektedir: *“Meslek alanımızın, 4 yıllık çevre mühendisliği eğitimimiz ve diplomamızın 3-5 günlük eğitimler ile diğer meslek gruplarına ‘çevre görevlisi’ adı altında verilen belge ile itibarsızlaştırıldığı ‘Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik’ hükümleri kapsamında ticari bir rant haline gelen çevre görevlisi tanımı ve eğitimlerine olan itirazlarımız, hukuki ve eylemsel mücadelemiz 2009 yılından beri devam etmektedir. Çevre Mühendisliği uzmanlık alanımız, Yönetmelik ile çevre kirliliğine neden olabilecek işletmelerin Çevre Mevzuatına uygunluk süreçlerini yönetmek ve değerlendirmek ile ‘Görevli’ tanımı içerisinde sıkıştırılmış ve 4 yıllık mühendislik eğitimi ile bu çalışmalarını yapma yeterliliğine sahip olduğumuz diplomalarımız ‘Çevre Görevlisi Belgesi’ ile 3-5 günlük eğitimler ile farklı meslek disiplinlerine açılarak itibarsızlaştırılmıştır. ‘Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik’ hükümleri kapsamında ticari bir rant haline gelen eğitimler devam etmekte, meslek alanımız hala ‘çevre mühendisi dışındaki çevre yönetimi hizmeti yeterlik belgesine sahip görevli’ler ile paylaşılmaktadır. Mesleki var oluşumuzun ana gerekçesi olan doğal varlıklarımızın, ülkemizin kaynaklarının; çevre yönetim sürecinin kamu ve toplum yararı doğrultusunda korunması ve yönetilmesi süreçlerinde; anahtar meslek dalı olan Çevre Mühendisliği meslek disiplinini itibarsızlaştıran ve iş güvencesini ortadan kaldıran sertifikasyon sistemine dayalı eğitim ve çevre yönetimi anlayışına, diplomalarımızın ücret karşılığı verilen belgelere eşdeğer tutulmasına, meslektaşlarımızın çalışma koşulları ve ücretleri ile ilgili haksızlıklara karşı mesleki mücadelemiz kararlılıkla devam edecektir. Çevre Görevlisi Değil, Çevre Mühendisiyiz!”* Tüm bunlar bağlamında;

- 1- Önümüzdeki süreçte kamuda çevre mühendisi istihdamının arttırılmasına yönelik hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 2- 2011-2021 yılları arasında, yıllar bazında olmak üzere, kamuda kaç çevre mühendisi kadrosu açılarak atama yapılmıştır?
- 3- 2011-2021 yılları arasında, yıllar bazında olmak üzere, kaç kişi ‘çevre görevlisi’ sertifikası almıştır?
- 4- Çevre mühendislerinin dile getirdiği *“Meslek alanımızın, 4 yıllık çevre mühendisliği eğitimimiz ve diplomamızın 3-5 günlük eğitimler ile diğer meslek gruplarına ‘çevre görevlisi’ adı altında verilen belge ile itibarsızlaştırıldığı,”* *“‘Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik’ hükümleri kapsamında ticari bir rant haline gelen çevre görevlisi tanımı ve eğitimlerine olan itirazlar”* ve *“Çevre yönetim sürecinin kamu ve toplum yararı doğrultusunda korunması ve yönetilmesi süreçlerinde; anahtar meslek dalı olan Çevre Mühendisliği meslek disiplinini itibarsızlaştıran ve iş güvencesini ortadan kaldıran sertifikasyon sistemine dayalı eğitim ve çevre yönetimi anlayışı, diplomalarımızın ücret karşılığı verilen belgelere eşdeğer tutulması, meslektaşlarımızın çalışma koşulları ve ücretleri ile ilgili haksızlıklar”* konularındaki açıklamanız nedir?